

Tværfaglige konferencer som arbejdsmetode

tidligere publiceret i Psykolognyt og i Specialpædagogik

Jeg har modtaget et brev fra mit barns skole. I brevet står der at man vil afholde tværfaglige klassekonferencer for de små klasser, og i klassekonferencerne skal deltage: klasselærerne, støttecenterets klassekontaktpersoner, skolepsykologen, talepædagogen, pædagoger fra SFO og fra fritidshjemmene samt skoleledelsen. Der oplyses også at ”klassekonferencen kan komme til at indeholde udveksling af oplysninger om det enkelte barn institutionerne imellem, der kræver jeres samtykke”. Altså er der nederst på arket en slip som man kan klippe af, hvor man ved sin underskrift giver tilladelse til ”udveksling af erfaringer, vurderinger og oplysninger, der har betydning og relevans i forhold til mit barns sociale, faglige og personlige udvikling og trivsel.”

Jeg synes det her er problematisk, og frem for at problematisere det over for skolen, vil jeg hellere tage sagen op til en generel drøftelse, da jeg mener problemerne er vidt udbredte, og ikke kun er et spørgsmål om at mit barns skole er kommet ind på et forkert spor.

Selv om det sikkert vil forbyvse mange som arbejder i feltet, så er et møde som det ovennævnte faktisk ulovligt. Som borger i Danmark har man krav på selv at styre hvad offentlige myndigheder ved om en, og myndigheder må derfor ikke videregive eller indhente personlige oplysninger uden at borgeren har givet sin tilladelse. Mit barns skole har bedt om tilladelse, men de har ikke brugt en lovlig fremgangsmåde. De skal spørge: ”Må jeg have lov til at spørge den person om præcist dette her, med dette formål”, og den måde de har spurgt på, er alt for bred. Det svarer til at skrive en blankocheck ud, og hvis en offentlig myndighed får en borger til at skrive under på den slags, så gælder det ikke alligevel, for borgerens lovbestemte beskyttelse kan ikke sættes ud af kraft ved konkret aftale med myndigheden. Derfor er det uden betydning om forældrene skriver under, og mødet er under alle omstændigheder ulovligt, uanset om skolen får tilsagn.

Når vi som professionelle afholder et møde som det ovennævnte, er det jo for at forbedre vores arbejde til børnenes bedste. Vi holder konferencen for at udveksle den viden vi har, så alle har det bedst mulige grundlag for at forstå og handle i forhold til barnet. Der er bare noget vi har glemt.

Vi skal ikke trække ret meget på hverken vores erfaring eller vores faglige viden, før det går op for os, at vi skal være meget dygtige for at barnet overhovedet kan huske os om 10 år. Hvis vi er en lille smule nøgterne, så ved vi godt hvem der er de vigtige personer i spørgsmålet om barnets ”sociale, faglige og personlige udvikling og trivsel.” En lærer eller pædagog er typisk i kontakt med et barn i 3-4 år og en psykolog er typisk med i få måneder. Forældrene er derimod med resten af livet, og deres betydning for barnet kan slet ikke overvurderes. Så hvorfor er de ikke med til mødet?

Jeg har siddet til mange møder som det ovennævnte, hvor børns trivsel og udvikling er blevet diskuteret, og meget af diskussionen har handlet om hvad forældrene gør og ikke gør. Så hvorfor tager vi dem ikke med?

Jo, hvis vi tager dem med, kan vi jo ikke sige hvad vi tænker. Så kan vi ikke udveksle de oplysninger vi har brug for at udveksle. Og desværre er det sådan, at desto større problemer der er med et barn, desto mindre sandsynlighed er der for at forældrene kan bidrage med noget konstruktivt. Det er en logisk følge af forældrenes betydning for barnets udvikling. Altså er det

bedst at forældrene bliver hjemme, og i det hele taget holder sig tilbage, så vi som professionelle kan komme til at gøre vores arbejde.

Desværre indebærer det at forældrenes evne til at være forældre for deres børn bliver mindre. Hvordan ville du have det, hvis din chef og dine samarbejdspartnere holdt møde om din arbejdssituation, uden at du var med? Og tror du sådan et møde ville betyde at dit arbejde blev gjort bedre? Nej vel. Og i forhold til forælderrollen er det værre fordi der er meget mere i klemme. Så det er faktisk destruktivt for barnet at vi ikke tager forældrene alvorligt.

Når vi ikke tager forældrene alvorligt som samarbejdspartnere, så er det et udtryk for at vi har mistet proportionssansen i forhold til vores arbejde. Vi har siddet til for mange møder og sagt for mange betydningsfulde ting, så vi har pustet vores egen betydning for meget op. Og det duer ikke, for så taber vi det virkelig betydningsfulde af sigte, nemlig forældrene. Hvis vi oven i købet kombinerer det med lukkede faglige sammenhænge hvor vi siger ting til hinanden, bliver det endnu værre, for så lukker vi for den reelle information til forældrene. Jeg har utallige gange hørt bekymrede professionelle sige graverende ting om nogle menneskers måde at være forældre på, og når jeg har spurgt dem om de har sagt det til forældrene, er svaret næsten altid ”nej, ikke lige på den måde”. Man undgår den ubehagelige konfrontation med forældrene, og hober bekymring op, som man så lufter i den lukkede faglige sammenhæng. Derved kommer bekymringen til at cirkulere formålsløst rundt inde i de lukkede faglige sammenhænge, hvor den ikke kan gøre gavn, og i forhold til forældrene, hvor den måske kunne gøre gavn, kommer den kun frem i meget afbleget form.

Hvis bekymringen har cirkuleret så længe og så kraftigt i de lukkede professionelle sammenhænge, at det bliver nødvendigt at reagere på den, så bliver der indgivet en social anmeldelse, men når socialforvaltningen skal have gang i sagen, kommer de ingen vegne, for forældrene har ikke samme forståelse af problemet som de professionelle, hvilket ikke kan undre. Hvis socialforvaltningen oven i købet også skaber en lukket faglig sammenhæng hvor de taler *om* forældrene i stedet for *med* dem, så skabes der en ny ukonstruktiv cirkel, hvor tingene ikke kan ske.

Når vi skaber lukkede faglige sammenhænge, hvor vi kloger i det uden forældrene, så skaber vi afmagt for os selv, for vi har udelukket det vigtigste. Så kan vi sidde der i vores afmagt og sige at det også er alt for svært at tvangsfjerne børn, og forældrene får alt for mange chancer. Vi glemmer bare i den sammenhæng at forældrenes betydning for børnene ikke kan fjernes med tvang, og at det faktisk meget sjældent er relevant for barnet, at vi tvinger forældrene.

Hvis vi kan øge forældrenes evne til at tage sig af deres børn med bare 5% ved at behandle dem respektfuldt og støttende, så har vi vundet mere for barnets udvikling end det vi kan levere selv. Derfor er det en faglig katastrofe når vi tager betydning, selvbestemmelse og værdighed fra forældrene, for så mindsker vi deres muligheder for at støtte op om deres børn, og det vi kan gøre i stedet, er en ringe kompensation.

Dybest set er konferencer om børn en objektgørelse af dem: Vi forholder os til dem som om de var genstande der kan manipuleres, men det er de ikke. De er mennesker som indgår i én unik relation til lige præcis mig, og en anden unik relation til dig. Derfor kan vi ikke meningsfuldt beskrive hvad der sker med barnet uden at vi selv er med i beskrivelsen. Når vi gør det alligevel, så skaber vi en afstand mellem problemet og os selv. Det er godt nok, for vi skal jo overleve, og det kan somme tider være ret vanskeligt med alle de mængder og umulige forældre, men det vanskeliggør i høj grad vores muligheder for konstruktiv handling.

Tværfaglige konferencer om børn er svaret på nogle af de problemer vi har i arbejdet:

De er en hjælp mod fornemmelsen af at være alene på slagmarken, og de er en hjælp til at blive klogere på barnet. Vi skal bare passe på at vi ikke bliver så kloge at vi kan undvære forældrene.

Lærere, pædagoger og andre professionelle skal have hjælp til at klare de vanskelige børn, og det er blandt andet os psykologer der skal levere hjælpen. Der bliver meget ofte efterspurgt deltagelse i en konference uden forældre, hvor der ønskes en beskrivelse af hvilken slags genstand det vanskelige barn er: "Hvordan skal vi håndtere ham?"

PPR er som regel selv ude om at der efterspørges den type indsats, for langt de fleste PPR- kontorer har gennem mange år leveret netop den indsats. Konceptet duer bare ikke, og det er påtrængende nødvendigt at vi begynder at gøre noget andet. På min arbejdsplads er vi startet på et forsøg hvor vi fokuserer på hvilken relation de voksne skaber til barnet. Det sker gennem en oprustning af den professionelles personlige kompetencer, så vedkommende kan indgå i mere tilfredsstillende og givende relationer til børn og forældre. Indtil videre har vi meget positive erfaringer, og hvis nogen skulle være interesserede i at høre nærmere om det, er de meget velkomne til at kontakte os.

Peter Søndergaard

Tlf. 96 14 70 50

www.ps-skive.dk